

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/58/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112225000
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112225000.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: TT-KOMFORT, s.r.o., so sídlom Trnava, Františkánska 16, IČO: 36277215, zastúpeného advokátkou: JUDr. Ružena Bubenčíková, so sídlom Trnava, Kollárova 8, proti odporcom: 1. N. U., nar. XX.X.XXXX, bytom M., A. V. X, 2. R. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., A. V. X, zastúpená splnomocneným zástupcom odporcom 1, o zaplatenie 475,23 Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 30.9.2013, č.k. 12C/39/2013-47 - vo vyhovujúcej časti, i o čiastočnom späťvzatí návrhu v odvolacom konaní, takto

rozhodol:

Odvolací súd späťvzatie návrhu v časti istiny v sume 475,23 Eur p r i p ú š ť a, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti r u š í a konanie v danom rozsahu z a s t a v u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšku napadnutej vyhovujúcej časti - v príslušenstve (v poplatku z omeškania, včítane závislého výroku o náhrade trov) r u š í a v zrušenom rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zaviazal odporcov k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 475,23 Eur, poplatok z omeškania vo výške 1 promile denne zo sumy 202,33 Eur od 6.7.2010 do zaplatenia, vo výške 0,5 promile denne zo sumy 272,90 Eur od 6.7.2013 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku súd návrh zamietol, navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 9,50 Eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Trnava a odporcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 28,50 Eur za súdny poplatok za návrh a trovy právneho zastúpenia vo výške 222,64 Eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 120 ods. 1 O.s.p., § 697 Občianskeho zákonníka a § 4 Nariadenia vlády SR č. 87/1992 Zb. odôvodnil tým, že predmetom konania bol nedoplatok z ročného vyúčtovania služieb spojených s užívaním bytu za rok 2009 a za rok 2012 v celkovej výške 475,23 Eur s príslušenstvom. V konaní nebolo sporné, že odporcovia užívajú prenajatý byt, nebolo sporné ani aké sumy na preddavkoch za služby spojené s užívaním bytu odporcovia zaplatili v roku 2009 a v roku 2012 a nebolo sporné ani to, že odporcovia vzniknutý nedoplatok z vyúčtovania služieb za rok 2009 a za rok 2012 nezaplatili. Odporcovia sa bránili tým, že hodnoty neboli zisťované z nameraných hodnôt. Súd mal v konaní preukázané, že odporcom vznikol nedoplatok na službách za rok 2009 v sume 202,33 Eur, keď zaplatili v roku 2009 na preddavkoch 597,48 Eur (49,79 x 12) a skutočné náklady boli podľa vyúčtovania 799,81 Eur (799,81 Eur mínus 597,48 Eur). V roku 2012 zaplatili odporcovia na službách titulom preddavkov sumu 597,48 Eur (49,79 eur x 12), náklady na služby predstavovali sumu 870,38 Eur, rozdiel predstavuje 272,90 Eur, čo je nedoplatok za rok 2012. Vyúčtovanie za rok 2009 i za rok 2012 obsahuje i prílohy a v prílohách sú presne uvedené všetky hodnoty z ktorých sa vychádzalo pri vyúčtovaní služieb za byt odporcov, teda sú tam uvedené spotreby, náklady, náklad na objekt a náklad

na jednotku, počiatočný a konečný stav merača studenej a teplej vody z čoho vyplýva, že pri jednotlivých položkách pri zisťovaní ich spotreby sa vychádzalo z nameraných hodnôt. Odporca 1. uvádzal, že tieto hodnoty neboli zisťované z nameraných hodnôt, v konaní však neuviedol vôbec nič, žiadny fakt, ktorým by toto svoje tvrdenie čo i len spochybnil. Odporcovia neuviedli vôbec nič, čím by čo i len spochybnili správnosť jednotlivých vyúčtovaní a údajov uvedených v prílohách jednotlivých vyúčtovaní, teda ktoré údaje a prečo sú nesprávne. Z ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, vyplýva, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Podľa názoru súdu, dokazovanie ako procesný postup, slúži k získaniu správ o tvrdených dôležitých skutočnostiach, ktoré zostali v konaní sporné. V danej veci výška vzniknutého nedoplatku nebola sporná, neboli sporné ani jednotlivé údaje uvedené v prílohách, keď odporcovia, ako už súd uviedol, neuviedli vôbec nič, čím by čo i len spochybnili správnosť vyúčtovania, resp. správnosť údajov uvedených v prílohách jednotlivých vyúčtovaní, z ktorých vychádzal navrhovateľ pri zistení skutočných nákladov za služby. Odporca 1 poukazoval na to, že nemá akým spôsobom dôjsť k záveru, či tá suma je alebo nie je správna. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odporca sám nevie, prečo by malo byť vyúčtovanie nesprávne a správnosť vyúčtovania chcel preverovať v tomto konaní. Odporcovia využili svoje právo podať námietky voči vyúčtovaniu, podľa vyjadrenia odporcu 1 vyúčtovanie bolo navrhovateľom preverené a bolo zistené, že je správne. Vzhľadom na uvedené, súd nepripustil dokazovanie navrhované odporcom a to vyžiadanie listinných dôkazov od navrhovateľa a to údajov zistených na fakturačných meračoch vo výmenníkovej stanici, zmluvu na dodávku tepla a TUV a zmluvu na dodávku studenej vody a atesty od výmenníkovej stanice. Nakoľko mal súd jednoznačne preukázané, že odporcovia nezaplatili nedoplatky vzniknuté ročným vyúčtovaním služieb spojených s užívaním bytu za rok 2009 a 2012, súd ich zaviazal na zaplatenie sumy 475,23 Eur, čo predstavuje nedoplatok na službách za rok 2009 v sume 202,33 Eur a nedoplatok na službách za rok 2012 vo výške 272,90 Eur. Nakoľko odporcovia nezaplatili úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu do piatich dní po ich splatnosti, ktorá bola dňa 30.6.2010 a dňa 30.6.2013, dňom 6.7.2010 a dňom 6.7.2013 sa dostali do omeškania, preto má navrhovateľ v súlade s citovaným ustanovením § 697 Občianskeho zákonníka nárok na poplatok z omeškania ktorý si uplatnil v správnej výške v súlade s citovanou vyhláškou, ktorý mu súd priznal. Nakoľko navrhovateľ žiadal poplatok z omeškania z úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu za rok 2012 od 1.7.2013, kedy ešte odporcovia neboli s poukazom na ustanovenie § 697 Občianskeho zákonníka v omeškani, keď nedoplatok zistený vyúčtovaním mal byť zaplatený do 30.6.2013, súd návrh v časti o zaplatenie poplatku z omeškania vo výške 0,5 promile denne zo sumy 272,90 Eur od 1.7.2013 do 5.7.2013 zamietol. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku tak, že navrhovateľovi, ktorý mal v konaní neúspech len v nepatrnej časti poplatku z omeškania, súd priznal náhradu trov konania v plnej výške a to za súdny poplatok za návrh vo výške 28,50 Eur, a trovy právneho zastúpenia vo výške 222,64 Eur.

Proti tomuto rozsudku podľa obsahu vo vyhovujúcej časti podali odvolanie obaja odporcovia, ktorý odvolaciemu súdu navrhli rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolatelia argumentovali tým, že návrh na začatie konania sa týkal nezaplatených zálohových platieb v predpísanej výške 319,99 Eur. Nedoplatok za služby môže vzniknúť len ako rozdiel skutočné náklady mínus skutočné platby. Navrhovateľ nie je schopný preukázať, aké boli skutočné náklady za dodávané teplo na ÚK, TUV a studenú vodu. Skutočné náklady neboli predmetom žalobného návrhu, odporcovia preto aj v odpore proti vydanému platobnému rozkazu vo veci sa ku skutočným nákladom ani nevyjadrovali. Navrhovateľ zmenil návrh v priebehu konania na súdnom pojednávaní, s ktorým zmeneným návrhom nesúhlasili, napriek tomu súd zmenu návrhu pripustil. Ak už bola pripustená „zmena návrhu na skutočné náklady“, potom navrhovateľ mal súdu ako aj im predložiť dôkazy a výpočty, z ktorých boli vypočítané skutočné náklady za teplo, TUV a studenú vodu. Súd nepripustil dokazovanie nimi navrhované, súdu neboli predložené žiadne dôkazy o správnosti vyúčtovaní. Súd tak nemal preukázané, či za žalované obdobie vo výmenníkovej stanici merali fakturačne meradlá tak, ako to určuje zákon, neboli predložené ani zmluvy na dodávku tepla, TUV, studenej vody, atesty od výmenníkovej stanice, či sa vykurovalo hospodárne. Navrhovateľ im oznámil, že údaje, z ktorých bolo spracované vyúčtovanie za roky 2009 až 2012 sú predmetom obchodného tajomstva. Sú preto toho názoru, že keď neboli predložené žiadne dôkazové materiály, mal súd nariadiť dokazovanie správnosti vyúčtovaní znaleckým posudkom, čo sa nestalo. V tejto súvislosti odvolatelia poukázali aj na rozsudok Okresného súdu v Trnave č.k. 9C/39/2004-831 zo dňa 14.1.2013.

Navrhovateľ odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu odporcov sa písomne vyjadril podaním zo dňa 22.1.2014, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť. Poukázal na to, že po zmene petitu žaloby jej predmetom boli nedoplatky na ročnom vyúčtovaní služieb poskytnutých

v súvislosti s užívaním bytu za obdobie od 1.1. do 31.12.2009 a za obdobie od 1.1. do 31.12.2012. Výška nákladov na teplo, na vykurovanie a ohrev studenej vody, ako aj na dodávku studenej vody sú uvedené vo vyúčtovaniach za rok 2009 a rok 2012. Predmetom žalobného návrhu tak bol rozdiel medzi skutočnými nákladmi na dodávku služieb a skutočne uhradenými preddávkami. K pripusteniu zmeny žalobného petitu zákon nevyžaduje súhlas odporcu. V konaní neboli namietané náklady uvedené vo vyúčtovaniach, odporca 1 na pojednávaní dňa 9.9.2013 navrhol vykonať dokazovanie predložením údajov zistených na fakturačných meračoch, z ktorých je vypočítané množstvo tepla, teplej vody a studenej vody, predložením zmluvy na dodávku studenej vody, aby sa mohli vypočítať koeficienty, atesty od výmenníkovej stanice. Súd postupoval správne, keď predmetné dokazovanie nepripustil a to preto, že údaje o spotrebe tepla, teplej a studenej vody sú uvedené vo vyúčtovaniach. Výpočet koeficientu nijako nesúvisí so zmluvou o dodávke studenej vody. Zmluva o dodávke studenej vody je uzatvorená medzi navrhovateľom a dodávateľom a nijako nesúvisí s týmto konaním. Atesty tiež nebolo dôvod predkladať, pretože tieto s účtovaním nesúvisia. Znalecké dokazovanie nebolo potrebné nariaďovať, pretože takýto návrh nepodal ani jeden z účastníkov konania a rovnako preto, že vyúčtovanie za rok 2009 a 2012 nebolo relevantne namietané. Zároveň si uplatňuje trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 49,49 Eur.

K vyjadreniu navrhovateľa k podanému odvolaniu odporcov, ktoré im bolo doručené, títo zaujali písomné stanovisko podaním súdu doručeným dňa 22.4.2014, v ktorom poukázali na to, že nie je pravdou, že by navrhovateľ do súdneho spisu doložil údaje ako merali fakturačné merače za žalované obdobie. Tieto údaje sa v ich vyúčtovaní nenachádzajú. Pokiaľ ide o výpočet koeficientu, v zmluve o dodávke studenej vody je uvedený vodomer studenej vody, ktorý nameriava množstvo vody, z ktorého sa vypočítava koeficient studenej vody. Skutočnosťou je, že navrhovateľ nevie podľa ktorej zmluvy sa dodáva studená voda do bytov. Studená voda sa dodáva z hydrofórovej stanice do bytov podľa zmluvy č. 17/2003 zo dňa 30.11.2001, ktorá je predmetom obchodného tajomstva. Táto zmluva nebola nikdy predložená znalcom pre vypracovanie znaleckých posudkov, ani oni takúto zmluvu nevideli a táto zmluva nebola predložená ani súdu. Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že znalecké dokazovanie nebolo potrebné nariaďovať, pretože takýto návrh nepodal ani jeden z účastníkov konania, toto nie je pravda, pretože oni sami navrhli dva spôsoby preukázania správnosti vyúčtovania a to vypracovaním znaleckého posudku, s čím právna zástupkyňa navrhovateľa nesúhlasila, resp. predložiť všetky doklady súdu, z ktorých sa dá vypočítať správnosť vyúčtovania. Súd znalecký posudok vypracovať nedal a navrhované doloženie dokladov do súdneho spisu zamietol. Ku skutočným nákladom sa nevyjadrovali, pretože neboli predmetom sporu - predmetom návrhu na začatie konania boli zálohové platby. Na záver odporcovia poukázali na to, že navrhovateľ nie je schopný preukázať správnosť ročného vyúčtovania a nie sú schopní vybaviť ani ich reklamáciu vyúčtovania. Všetky údaje, z ktorých je spracované vyúčtovanie sú predmetom obchodného tajomstva. Zdôrazňuje pritom, že dôkazné bremeno je práve na strane navrhovateľa. Preto nevie na základe čoho súd vydal napadnutý rozsudok bez dôkazov.

Skôr, ako odvolací súd o odvolaní rozhodol, navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 17.10.2014, doručeným odvolaciemu súdu dňa 21.10.2014, zobral návrh na začatie konania v časti o zaplatenie sumy 475,21 Eur (istina uplatnenej pohľadávky) späť a žiadal odvolací súd, aby v tejto časti konanie zastavil. Ako dôvod späťvzatia uviedol, že odporca 1 zaplatil vkladom na jeho účet dňa 28.8.2014 sumu 590,11 Eur a v ten istý deň sumu 2 105,49 Eur, pričom predmetné vklady predstavujú celkovú pohľadávku odporcov na istinách a v uvedených sumách je zahrnutá ja pohľadávka 475,23 Eur. V časti poplatku z omeškania a náhrady trov konania navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť s tým, že si uplatňuje trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 98,98 Eur.

Na výzvu súdu prvého stupňa zo dňa 23.10.2014 adresovanú odporcom, odporkyni 2. prostredníctvom jej splnomocneného zástupcu odporcu 1., aby sa odvolaciemu súdu v určenej lehote vyjadrili, či súhlasia so späťvzatím návrhu, v ktorom prípade odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti zruší a konanie v tejto časti zastaví s tým, že ak sa v určenej lehote nevyjadria, odvolací súd bude predpokladať, že k späťvzatiu návrhu nemajú námietky, ktorá bola odporcovi 1. doručená dňa 27.10.2014, sa nevyjadrili. Z uvádzaného potom treba uzavrieť, že odporcovia nevyslovili nesúhlas s čiastočným späťvzatím návrhu.

Podľa § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd

späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Podľa § 222 ods. 2 O.s.p. odvolanie môže odvolací súd vybaviť aj tak, že pripustí vzatie návrhu na začatie konania späť alebo schváli zmier.

V danom prípade v čase, keď už o časti veci rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie v dôsledku podaného odvolania dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, došlo zo strany navrhovateľa k späťvzatiu návrhu na začatie konania v časti o zaplatenie sumy 475,21 Eur (v istine uplatnenej pohľadávky). V predmetnej veci tak boli splnené predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 208 O.s.p., pretože v prípade späťvzatia návrhu na začatie konania, je rozhodnutím odvolacieho súdu o pripustení späťvzatia návrhu na začatie konania, zrušení napadnutého rozhodnutia a zastavení konania, vybavené tiež rozhodnutie o odvolaní. O odvolaní sa v takomto prípade už osobitne nerozhoduje.

Vzhľadom na dispozitívny úkon navrhovateľa, preto odvolací súd s použitím § 208 O.s.p., postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), späťvzatie návrhu na začatie konania v napadnutej vyhovujúcej časti istiny pohľadávky navrhovateľa v sume 475,23 Eur dotknutej odvolaním pripustil, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

Predmetom odvolacieho konania tak zostala napadnutá vyhovujúca časť rozsudku súdu prvého stupňa v časti priznaného poplatku z omeškania vo výške 1 promile denne zo sumy 202,33 Eur od 6.7.2010 do zaplatenia, vo výške 0,5 promile denne zo sumy 272,90 Eur od 6.7.2013 do zaplatenia, včítane závislého výroku o trovách konania.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia podľa obsahu použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania - teda vo vyhovujúcej časti (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je nevyhnutné v napadnutej časti priznaného poplatku z omeškania včítane závislého výroku o trovách konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 517 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je povinný platiť poplatok z omeškania. A ak ide o omeškanie s plnením veci, zodpovedá dlžník za jej stratu, poškodenie alebo zničenie, ibaže by k tejto škode došlo aj inak.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že veriteľovo právo požadovať plnenie od dlžníka, ktoré vzniká z určitého záväzkového vzťahu a je platnou právnou úpravou chránené, predpokladá vôľu a úsilie veriteľa urobiť všetko pre to, aby dlžník čo najskôr splnil to, na čo sa veriteľovi zaviazal. Táto povinnosť sa najčastejšie nazýva záväzok či obligácia.

Právo veriteľa požadovať od dlžníka okrem dlžnej istiny aj úroky z omeškania, resp. poplatok z omeškania (§ 697 Občianskeho zákonníka) patrí veriteľovi len v prípade, že dlžník je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, čo sa vzťahuje práve na danú prejednanú vec.

Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú teda podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v návaznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 Občianskeho zákonníka rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene (potiaľ, že sa môžu nárokovať aj sankcie za omeškanie s platením) dochádza priamo zo zákona práve až omeškaním dlžníka. Úrokový a poplatkový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká (končí) aj akcesorický záväzok úrokový, resp. poplatkový; pretrváva len povinnosť zaplatiť už dospelé úroky, resp. poplatky.

To znamená, že pokiaľ odporcovia napadli odvolaním navrhovateľovi priznanú pohľadávku, napadli tak aj jej príslušenstvo, t.j. priznaný poplatok z omeškania, ktorý je podmienený dôvodnosťou uplatnenej pohľadávky z hlavného záväzkového vzťahu, ktorej dôvodnosť je potrebné v konaní skúmať napriek tomu, že v tejto časti - istiny uplatnenej pohľadávky, s ktorou odvolatelia nesúhlasili, navrhovateľ zobral

návrh na začatie konania späť, ktoré späťvzatie odvolací súd pripustil, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti ohľadne istiny pohľadávky zrušil a konanie v danom rozsahu zastavil.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O.s.p.).

V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nespĺnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a § 120 ods. 1 vety prvej O.s.p., alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. To znamená, že v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.

Otázku splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

V danom prípade nebol sporný zmluvný vzťah, z ktorého vznikla pohľadávka uplatnená navrhovateľom v konaní, ktorá predstavovala, po pripustení zmeny návrhu súdom prvého stupňa uznesením zo dňa 3.7.2013 vyhláseným na pojednávaní za prítomnosti odporcov a právneho zástupcu, pred otvorením prvého pojednávania, s ktorým pripustením zákonodarca súhlas odporcov nevyžaduje (odporcovia sa mylne domnievajú o potrebe ich súhlasu), nedoplatok na službách spojených s užívaním bytu za rok 2009 v sume 202,33 Eur a za rok 2012 v sume 272,90 Eur. Tieto nedoplatky sa týkali dodávky tepla na ÚK, studenej vody, dodávky tepla na prípravu TÚV, studenej vody na prípravu TÚV, elektricky, odvozu smetí, havarijnej služby a odvodu dažďovej vody. Navrhovateľ na preukázanie uplatnenej pohľadávky predložil súdu prvého stupňa nájomnú zmluvu na preukázanie nájomného vzťahu ohľadne nájmu bytu v užívaní odporcov, predpis mesačnej zálohovej platby za užívanie bytu platný od 1.8.2008, od 1.1.2011 a od 1.4.2012 a vyúčtovania nákladov v spojených s užívaním bytu v nájme odporcov za obdobie od 1.1.2009 do 31.12.2009 a za obdobie od 1.1.2012 do 31.12.2012, obe s prílohou k vyúčtovaniu dodávky tepla na ÚK, ohrev vody TÚV, dodávky studenej vody a studenej vody na TÚV, z ktorých vyplývajú v nich navrhovateľom uvedené jednotlivé spotreby ako aj náklad za objekt, za jednotku a za byt. Na preukázanie svojho tvrdenia o nezaplatení za poskytnuté plnenia navrhovateľ predložil súdu sumárnu analýzu platieb za obdobie od 1.1.2006 do 30.9.2012

S poukazom na vyššie uvedené teoretické východiská o bremene tvrdenia a dôkazu možno konštatovať, že predložením týchto dokladov navrhovateľ síce plnil povinnosť účastníka konania označiť resp. predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak namietaním predložených vyúčtovaní odporcami, že tieto sú nesprávne, pretože podľa nich nevychádzali zo skutočne nameraných hodnôt, ktoré

žiadajú navrhovateľom preukázať nepredložením listinných dokladov navrhovateľom, ktorými sa umožní overenie správnosti údajov, keď otázka relevancie podkladov pre vyúčtovanie je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá, nesporne neumožnili prijať záver o správnosti vyúčtovaní za rok 2009 a 2012. Súd prvého stupňa potom pochybil, ak konštatoval, že „v danej veci výška vzniknutého nedoplatku nebola sporná, neboli sporné ani jednotlivé údaje uvedené v prílohách, keď odporcovia neuviedli vôbec nič (?), čím by čo i len spochybnili správnosť vyúčtovania, resp. správnosť údajov uvedených v prílohách jednotlivých vyúčtovaní, z ktorých vychádzal navrhovateľ pri zistení skutočných nákladov za služby. Odporca 1. poukazoval na to, že nemá akým spôsobom dôjsť k záveru, či tá suma je alebo nie je správna. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odporca sám nevie prečo by malo byť vyúčtovanie nesprávne a správnosť vyúčtovania chcel preverovať v tomto konaní. Odporcovia využili svoje právo podať námietky voči vyúčtovaniu, podľa vyjadrenia odporcu 1. vyúčtovanie bolo navrhovateľom preverené a bolo zistené, že je správne. Vzhľadom na uvedené, súd nepripustil dokazovanie navrhované odporcom a to vyžiadanie listinných dôkazov od navrhovateľa a to údaje zistené na fakturačných meračoch vo výmenníkovej stanici, zmluvu na dodávku tepla a TÚV a zmluvu na dodávku studenej vody a atesty od výmenníkovej stanice.“ Z výpovede odporcov pred súdom, i z podaného odporu, je pritom zrejmé, že títo namietali nesprávnosť vyúčtovaní, pretože podľa nich nevychádzali zo skutočne nameraných hodnôt v nich uvedených, navrhovateľom uvedené namerané a následne rozúčtované hodnoty neboli ničím preukázané. Odporcovia potom inú obranu použiť ani nemohli, pretože správnosť nameraných hodnôt dodaných služieb, za ktoré navrhovateľ žiada zaplatiť, si nemohli bez ich zdokladovania navrhovateľom preveriť a tým aj konkrétnejšie namietat.

Súd prvého stupňa tak v dôsledku svojho nesprávneho právneho názoru na dôkazné bremeno nepovažoval za potrebné zaoberať sa overením správnosti údajov a ich spracovania v predložených vyúčtovaniach a tým potom aj správnosťou výšky uplatnenej pohľadávky, ako aj jej príslušenstva, ktoré zostalo predmetom konania, vo veci rozhodol, pričom takýmto jeho postupom došlo k inej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 212 ods. 3 O.s.p.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k možnosti nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II.ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Takýmto vadným postupom je bezpochyby aj nesprávny právny názor na dôkazné bremeno, ktorého procesného pochybenia sa súd prvého stupňa dopustil, a ktoré tak malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom, ktorú vadu konania v konečnom dôsledku odvolatelia v podanom odvolaní aj namietali.

Odvolací súd považuje za potrebné ešte poukázať aj na to, že konanie pred súdom musí vo všeobecnosti zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov. Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcim. Potrebné je uviesť aj to, že podľa ustálenej právnej teórie a súdnej praxe dokazovanie v sporovom konaní je založené na iných základoch, ako dokazovanie v konaní nespоровom. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. To znamená, ako už bolo konštatované aj vyššie, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne účastníkov a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Účastník má

preto povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkaznú. Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Táto zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je vyjadrená v ustanovení § 153 ods. 1 O.s.p. Zákon v ustanovení § 120 ods. 1, veta tretia, O.s.p. vychádza z toho, že súd nie je pri vykonávaní dôkazov odkázaný len na formálny návrh účastníka na vykonanie dôkazu, ale pripúšťa možnosť vykonať aj iné, účastníkmi konania nenavrhované dôkazy. Ich vykonanie však podmieňuje ich výnimočnosťou, ako aj ich nevyhnutnosťou pre rozhodnutie vo veci. Ide teda o také dôkazy, ktoré vyplynú z doterajšieho priebehu konania bez toho, aby zákon ukladal súdu povinnosť takéto dôkazy vyhľadávať. Pritom právo súdu vykonať aj účastníkmi konania neoznačené a nenavrhnuté dôkazy zostáva len v polohe možnosti a nie povinnosti. Je preto na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného teda vyplýva, že ak dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo (súd má o ňom vedomosť), bez ohľadu na návrhy účastníkov konania môže a zároveň aj musí súd výnimočne takýto dôkaz vykonať. Súd po takýchto dôkazoch nepátra, pretože je vecou účastníkov konania, aby ich vykonanie navrhli a aby sa starali o svoje práva. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že základný princíp nezávislosti súdu je potrebný dôsledne aplikovať aj na postup súdu obsiahnutý v ustanovení § 120 ods. 1, veta tretia, O.s.p., a v každom štádiu konania zvážiť, ktoré dôkazy vzhľadom k uplatňovanému petitu je treba výnimočne a nevyhnutne vykonať pre rozhodnutie vo veci. Takýto výklad uvedeného ustanovenia nie je ani v rozpore

so všeobecne uznávanou a v praxi súdov aplikovanou a nespochybňovanou skutočnosťou, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhované účastníkmi konania, keď ich vykonanie (nevykonanie) záleží na jeho hodnotení (§ 132 O.s.p.). Tu potom, vzhľadom na namietané odporcami, bolo potrebné správnosť nameraných hodnôt dodaných služieb a ich vyúčtovanie preveriť súdom s tým, že pokiaľ nie je z jeho stany po odbornej stránke možné sa k tomu podujat', samozrejme po predložení potrebných dokladov zo strany navrhovateľa, ide o prípad, kedy súd sám môže vykonať aj nenavrhovaný dôkaz, teda sám nariadiť potrebné znalecké dokazovanie.

S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej nespätivzatej časti priznaného poplatku z omeškania, včítane závislého výroku o trovách konania s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu tak v ďalšom konaní bude najskôr vysporiadať sa s dôkaznou povinnosťou účastníkov konania, riadiac sa pritom uvádzaným vyššie (§ 226 O.s.p.), zohľadniť pri tom zodpovedajúcim spôsobom zastavenie konania v časti istiny uplatnenej pohľadávky v priebehu odvolacieho konania, v prípade potreby doplniť dokazovanie, jeho výsledky riadne vyhodnotiť, vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.